

Rakenteellinen sosiaalityö Päijät- Hämeen hyvinvointialueella 2023-2025

Milla Rantakari ja Tuula Carroll

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Rakenteellinen sosiaalityö

(Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 2.luku §7)

”Rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittämisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.”

”1) sosiaalihuollon asiakastyöhön perustuvan tiedon tuottaminen asiakkaiden tarpeista ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä sekä tarpeisiin vastaavien sosiaalipalvelujen ja muun sosiaalihuollon vaikutuksista.

2) tavoitteelliset toimet ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä hyvinvointialueen asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi.

3) sosiaalihuollon asiantuntemuksen tuominen osaksi hyvinvointialueen muiden toimialojen ja kunnan suunnittelua sekä yhteistyö yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa paikallista sosiaalityötä sekä muuta palvelu- ja tukivalikoimaa kehittäen. ”

Rakenteellisen sosiaalityön jäsentelyä

(Pohjola 2011.)

Tietotyö – epäkohtien osoittaminen ja eteenpäin välittäminen.

Strategiatyö – kestävän yhteiskuntapolitiikan edistäminen, lainsäädäntöön vaikuttaminen sekä sosiaalisten vaikutusten ennakointi ja arviointi.

Inklusiivisyys – kansalaisten rohkaiseminen osallistumaan ja vaikuttamaan omaan elämäntilanteeseen sekä palvelujärjestelmän ja yhteiskunnan muutostyöhön.

Oikeudenmukaisuus – kansalaisten oikeuksien toteutumisen seuranta ja edistäminen sekä eri väestöryhmien tasa-arvon esille nostaminen.

Rakenteellisen sosiaalityön kehittämistarve Päijät-Hämeessä

- Rakenteellinen sosiaalityö on Päijät-Hämeessä –kuten monilla muillakin alueilla – hajanaista.
- Eri tahoilla tuotetaan laadukasta tietoa (hyvinvointikertomukset, sosiaaliasiamiehen raportit, hyvinvointikyselyt, ilmiö-/teemapohjaiset selvitykset, blogit, asiakkaiden tuottama tieto...), mutta haasteena on, että tietoa ei tuoteta systemaattisesti ja toimintaa ei koordinoita.
- Tästä johtuen tietoa ei pystytä täysin hyödyntämään esimerkiksi johtamisessa. Tieto ei ole myöskään yhteismitallista ja vertailukelpoista muiden alueiden kanssa.

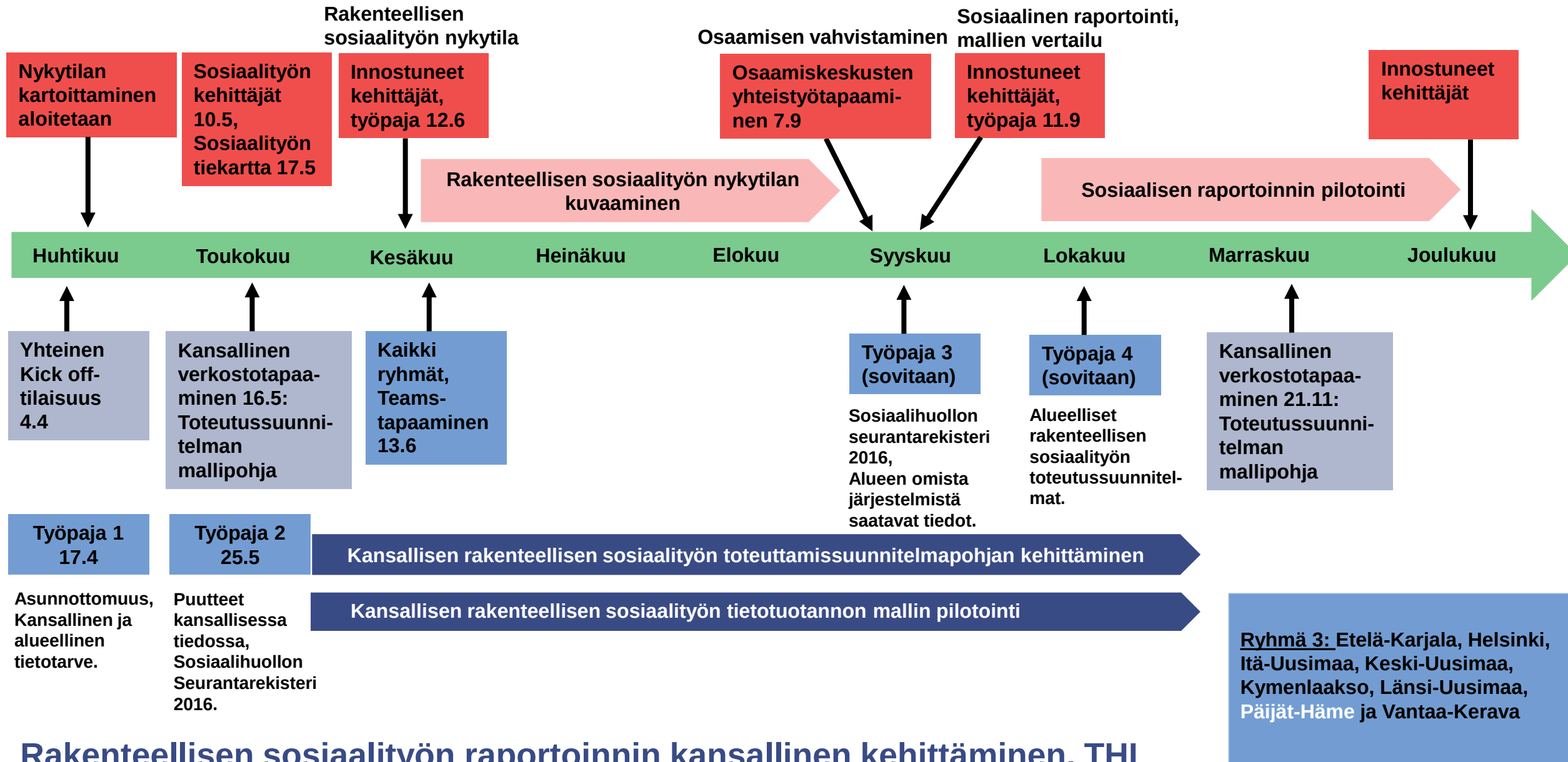

Tavoitteet

- 1) Laaditaan rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelma Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle
- 2) Osallistutaan kansalliseen rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyöhön ja pilotointiin
- 3) Vahvistetaan alueen sote-ammattilaisten rakenteellisen sosiaalityön osaamista
- 4) Juurrutetaan rakenteellinen sosiaalityö osaksi hyvinvointialueen tiedon tuotantoa

Tavoitteena on, että jatkossa rakenteellisen sosiaalityön tietoa tuotetaan systemaattisesti, sitä pystytään hyödyntämään johtamisessa ja tieto on yhteismitallista sekä vertailukelpoista muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Tavoite 1: Laaditaan rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelman Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle

- Toteuttamissuunnitelma pohjautuu kansallisessa verkostossa yhdessä kehitettävään malliin.
- Toteuttamissuunnitelma sisältää kuvauksen rakenteellisen sosiaalityön *keinoista, resursoinnista ja koordinoinnista, aikatauluista, tiedon monikanavaisesta keräämisestä, julkaisemisesta ja hyödyntämisestä sekä tiedolla vaikuttamisesta.*
- Päivittyvä toimintamallikuvaus Innokylässä:
<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/rakenteellisen-sosiaalityon-toteuttamissuunnitelma-paijat-hameen-hyvinvointialueella>

Tavoitteet ja toimenpiteet

Kartoitetaan rakenteellisen sosiaalityön nykytila alueella

Vuosi 2023

Q1

Suunnitellaan ja toteutetaan kyselyt sosiaalityön kehittämistarpeista työntekijöille, asiakkaille ja sidosryhmille

Q2

Analysoidaan ja raportoidaan kyselyjen tulokset, täydennetään tietoa tutkimus, strategia- ja kehittämisohjelmätiedoilla.

Järjestetään seminaari (17.5.2023), rikastetaan tietoa yhteiskehittämisen menetelmiä hyödyntäen.

Järjestetään Rakenteellisen sosiaalityön kehittäjätyöryhmän ja uusien hva-kuntien edustajien tapaaminen(12.6.2023)

Q3

Laaditaan kuvaus rakenteellisen sosiaalityön nykytilasta alueella

Q4

Julkaistaan kuvaus rakenteellisen sosiaalityön nykytilasta peilaten sitä kansallisiin vaatimuksiin.

Nostetaan kehittämistarpeet esiin ja tehdään suositus / ehdotus siitä, miten kansallisiin vaatimuksiin vastataan.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Vuosi 2023
Sitoutetaan hyvinvointialueen eri tulosyksiköt rakenteellisen sosiaalityön kehittämiseen Koko vuosi: järjestetään kuukausittaiset tapaamiset rakenteellisen sosiaalityön kehittäjätyöryhmän kanssa (Innostuneet kehittäjät, eri tulosyksiköiden sosiaalityöntekijät) Ryhmän tuotokset käsitellään kuukausittain sosiaalityön kehittämistyöryhmässä (päällikkö- ja esimiestaso)	Q1 Laaditaan hankkeen viestintämateriaalia eri kohderyhmille. Sitoutetaan rakenteellisen sosiaalityön kehittäjätyöryhmä (innostuneet kehittäjät) mukaan kehittämistyöhön. Q2 Määritetään keskeiset yhdyspinnat (mm. osallisuustyö, HYTE, tietojohtaminen, sosiaaliasiamiehet, omavalvonta, kirjaamiskäytännöt, ICT-asiantuntijat) Q3 Sitoutetaan rakenteellisen sosiaalityön kehittäjätyöryhmää (Innostuneet kehittäjät) hyödyntäen sosiaalihuollon henkilöstö rakenteellisen sosiaalityön kehittämiseen Q4 Sitoutetaan rakenteellisen sosiaalityön kehittäjätyöryhmää (Innostuneet kehittäjät) hyödyntäen sosiaalihuollon henkilöstö rakenteellisen sosiaalityön kehittämiseen

Tavoitteet ja toimenpiteet	Vuosi 2023
Laaditaan hyvinvointialueelle rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelma siten, että huomioidaan kansallisen kehittämistyön mallipohja	Q2 Käynnistetään kansalliseen mallipohjaan perustuvan toteuttamissuunnitelman työstäminen Q3 Toteutetaan selvitys erilaisista sosiaalisen raportoinnin malleista ja valitaan alueella pilotoitava malli yhdessä rakenteellisen sosiaali-työn kehittäjätyöryhmän kanssa. Esitellään valittu malli ja pilotointisuunnitelma sosiaalityön kehittämistyöryhmälle ja sovitaan toteutuksesta. Q4 Käynnistetään sosiaalisen raportoinnin pilotointi.

Rakenteellisen sosiaalityön nykytilan kartoittaminen

- Mitä jo nyt tehdään ja mitä puuttuu?
- Millaisia rakenteellisen sosiaalityön tehtäväalueita ja käytäntöjä hyvinvointialueella on?
- Millaisia rakenteellista sosiaalityötä estäviä ja edistäviä tekijöitä on työssä, työskentelyorganisaatiossa ja yhteiskunnassa laajemmin?
- Innostuneet kehittäjät –työpaja 12.6

Tuotos: Kansalliseen mallipohjaan perustuva selvitys vuonna 2023

Sosiaalisen raportoinnin kehittäminen

- Sosiaalisen raportoinnin mallien kokoaminen
- Sosiaalisen raportoinnin mallien vertailu
- Innostuneet kehittäjät -työpaja 11.9.2023
- Päijät-Hämeen hyvinvointialueen sosiaalisen raportoinnin mallin suunnittelu, toteutus ja pilotointi (loka-joulukuu 2023)

Tavoitteet ja toimenpiteet	Vuosi 2023
Osallistutaan kansalliseen rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyöhön ja tiedon tuotannon pilotointiin	Q1 Verkostotapaaminen Helsingissä (7.2.2023) THL:n webropol -kysely kansallisesti pilotoitavan ilmiön kartoittamiseksi Q2 KickOff -tilaisuus, Teams (4.4.2023) Työpaja1: kansallisten ja alueellisten tietotarpeiden määrittely, Teams (17.4.2023) Kansallisten tietotarvemäärittelyjen kommentointi (excel) Verkostotapaaminen Kuopiossa (16.5.2023) Työpaja 2, kansallisen tiedon puutteiden määrittely, sosiaalihuollon seurantarekisteri, Teams (26.5.2023) Kaikkien ryhmien yhteinen tapaaminen (13.6.2023) Q3 Verkostotapaaminen Helsingissä (6.9.2023) Työpaja 3, alueiden asiakastietojärjestelmistä saatava tieto (päivämäärä tarkentuu) Kartoitetaan alueen omista asiakasjärjestelmistä saatava tieto yhdessä ICT-asiantuntijoiden kanssa. Q4 Verkostotapaaminen Seinäjoella (21.11.2023) Työpaja 4, alueelliset rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelmat (päivämäärä tarkentuu)

Tavoite 2: Osallistutaan kansalliseen rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyöhön ja pilotointiin

- THL käynnisti kesällä 2022 rakenteellisen sosiaalityön kansallisen verkoston.
- Verkoston syksyn 2022 tapaamisissa määriteltiin yhdessä, mitä rakenteellinen sosiaalityö on tietotyönä.
- Talven 2022-2023 aikana on tehty kyselyitä ja valittu pilotoitava ilmiö.
- Pilotoinnissa tukeudutaan vahvasti siihen, mitä rakenteellinen sosiaalityö tietotyönä tarkoittaa.
- Pilotointi toteutetaan huhti-marraskuu 2023, ilmiönä asunnottomuus.

Tavoite 1: Osallistutaan kansalliseen rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyöhön ja pilotointiin.

- THL kokoaa valittua ilmiötä kuvaavaa ja selittävää rakenteellisiin tekijöihin, asiakkaaseen, ihmissuhdetekijöihin, institutionaalisiin tekijöihin ja henkilöstöresursseihin liittyvää tietoa kansallisista tietolähteistä.
- Verkostotyöskentelyssä kartoitetaan olemassa olevaa tietoa ja määritellään puuttuvaa tietoa sekä tietotarpeita ilmiöön liittyen.
- Tavoitteena on, että pilotoimalla mallia tämän yhden ilmiön kautta, pystytään luomaan malli jonka avulla on mahdollista kuvata myös muita ilmiöitä.
- Verkostotyöskentelyn avulla kehitetään myös rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelman mallipohja.

Tuotokset: Rakenteellisen sosiaalityön kansallinen tietotuotannon malli
Kansallinen rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelmapohja

Rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelma Mallipohjan alustavat sisältöideat (THL)

Kansallinen
verkostotapaami-
nen 16.5:
Toteutussuunni-
telman
mallipohja

1 Hallinnollinen ja käytännön toteutuksen prosessi

- toimijoiden rooli, vastuut, johtaminen
- käytännön toteutuksen kuvaaminen (esim. vuosikello)

2 Hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön toimintamallien kuvaus

- Sosiaalinen raportointi
- Asiakaskokemus (raadit, palaute, kyselyt, kokemusasiantuntijatoiminta)
- Alueelliset ratkaisut tiedon tuottamiseen (tiedonkeruut, kyselyt, analyysit)
- Kehittämistyö (oman toiminnan kehittäminen, osaamisen vahvistaminen)
- Ammatillinen työskentely (asiakastyön toimintamallit, mm. etsivät työ, yhteisösosiaalityö)
- Työryhmät (rakenteellisen sosiaalityön työryhmät)
- Vaikuttamistyö (hyvinvointikertomus, hyvinvointisuunnitelma, blogit, sosiaalinen media)

3 Rakenteellisen sosiaalityön keinoin tuotetun tiedon hyödyntäminen hyvinvointialueella sosiaalityön kehittämisessä, tietojohtamisessa ja osana alueen johtamiskäytäntöjä.

- Sisältää kansallisen rakenteellisen sosiaalityön tietotuotannon mallin

Tavoitteet ja toimenpiteet	Vuosi 2023
Vahvistetaan (verkko)koulutusten avulla alueen sote-ammattilaisten rakenteellisen sosiaalityön osaamista	Q1 Valmistellaan materiaalia rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistamiseksi Q2 Järjestetään Rakenteellisen sosiaalityön kehittäjätyöryhmän Rake-koulutus (12.6.) Järjestetään sosiaalihuollon henkilöstölle sosiaalialan ajankohtaisen kehittämis- ja tutkimustyön esittelytilaisuus ("Verson aamukahvit") Q3 Järjestetään Rakenteellisen sosiaalityön kehittäjätyöryhmän sosiaalisen raportoinnin koulutus. Sosiaalialan osaamiskeskusten rakenteellisen sosiaalityön verkosto: yhteisen verkkokoulutuksen tarpeen arviointi (7.9.2023) Järjestetään monialaisuuteen ja kokemusasiantuntijuuteen liittyvä koulutus syyskuussa ("Verson aamukahvit") Q4 Järjestetään osallisuuteen liittyvä koulutus marraskuussa ("Verson aamukahvit")

Tavoite 3: Vahvistetaan alueen soteammattilaisten rakenteellisen sosiaalityön osaamista

- Suunnitellaan yhteistyössä muiden sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa rakenteellisen sosiaalityön koulutus hyvinvointialueilla työskenteleville sosiaalityön ammattilaisille.
- Osaamiskeskusten yhteisen suunnittelun aloitus 7.9.2023.

Tuotos: Verkkokoulutus?

Tavoite 4: Juurrutetaan rakenteellinen sosiaalityö osaksi hyvinvointialueen tiedontuotantoa

- Hankeajan päätyttyä Sosiaalialan osaamiskeskus Verso jatkaa kehittämistyötä hankkeessa saavutettujen tulosten ja kokemusten pohjalta.
- Juurruttamisessa hyödynnetään rakenteellisen sosiaalityön kehittäjäverkostoa, johon on nimetty edustajat hyvinvointialueen eri sosiaalityön sektoreilta. Kehittäjäverkostolla on olemassa valmiina yhteys johtamisjärjestelmään, mikä edesauttaa juurtumista osaksi normaalitoimintaa.
- Sosiaalialan osaamiskeskus ottaa vastuulleen alueellisen rakenteellisen sosiaalityön koordinoinnin sekä osaamisen vahvistamisen.

Yhteistyökumppanit

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen sosiaalialan ammattilaiset

Sosiaalityön kehittäjätyöryhmä: Edustajat ovat esihenkilöitä sosiaalityön eri toimialoilta.

Innostuneet kehittäjät -työryhmä:

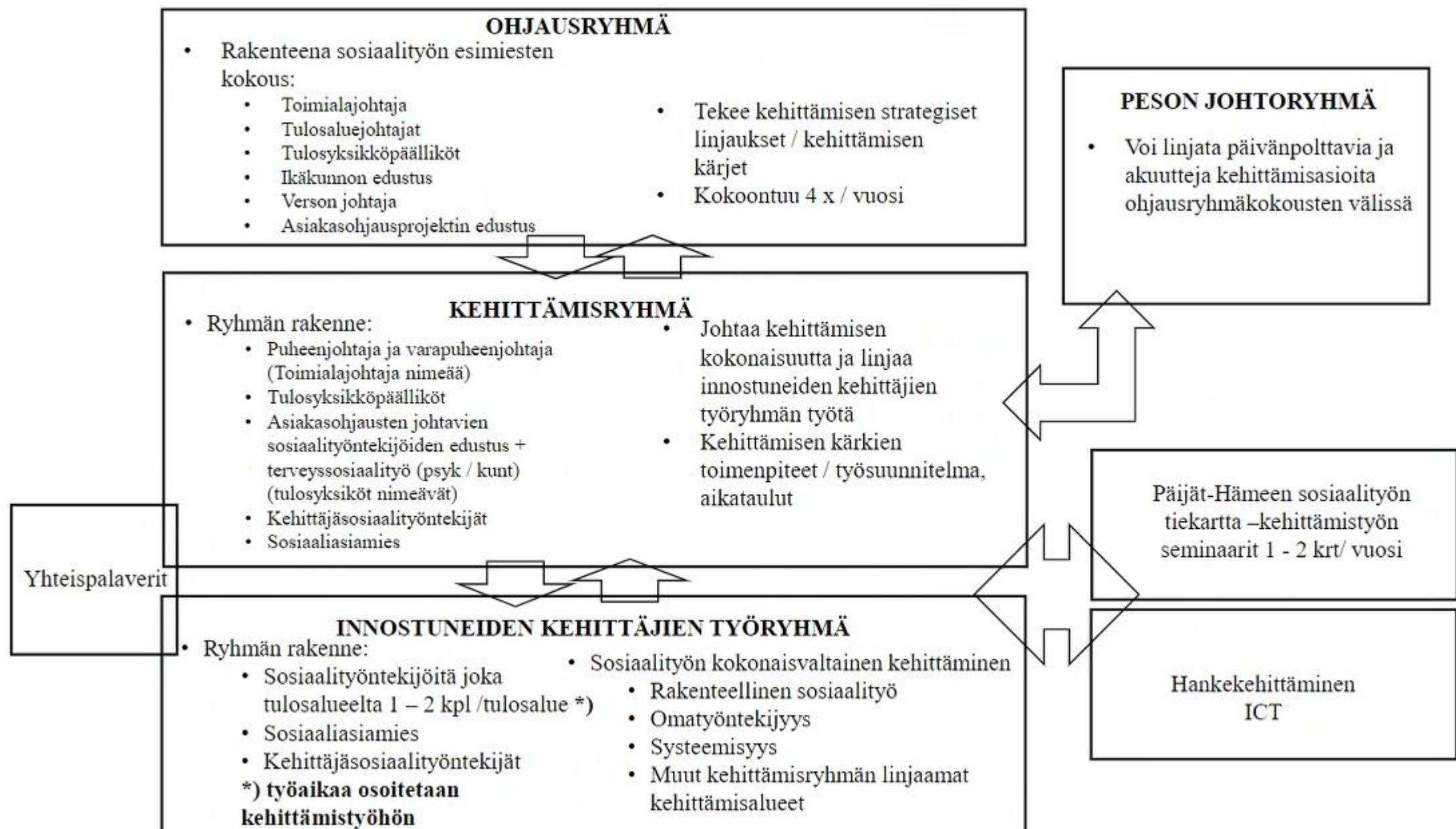
Edustajat ovat sosiaalityöntekijöitä eri tulosyksiköistä: perhesosiaalityö, lastensuojelu, vammaispalvelut, työikäisten palvelut, kuraattoripalvelut, terveysosiaalityö, gerontologinen sosiaalityö, sosiaaliasiamies ja kehittäjätyöntekijät. Ryhmää koordinoi erityisasiantuntija Sosiaalialan osaamiskeskus Versosta.

ICT-asiantuntijat

THL: Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin projektin työntekijät sekä kaikkien hyvinvointialueiden edustajista koostuva verkosto

Sosiaalityön kehittämisen rakenne hyvinvointialueella

Yhteystiedot

Asiantuntija

Milla Rantakari, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso

p. 044 440 3738

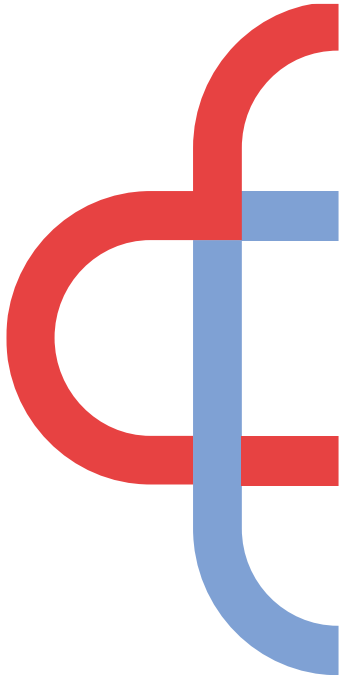
milla.rantakari@paijatha.fi

Erityisasiantuntija

Tuula Carroll, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso

p. 044 482 5166

tuula.carroll@paijatha.fi

Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRP)

Päijät-Hämeessä

Suomen kestävän kasvun ohjelmalla tuetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväää kasvua. Rahoitus tulee EU:n elpymisvälineestä (Next Generation EU). Ohjelma sisältää Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman (RRP Recovery and Resilience Plan) ja sovittaa yhteen eri EU-ohjelmien rahoitusta.

Suomen kestävän kasvun ohjelma toteutetaan alueellisissa kehittämishankkeissa, joihin sosiaali- ja terveystministeriö myöntää valtionavustuksia. Ohjelmaa toimeenpannaan jokaisella hyvinvointialueella.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen (Päijät-Sote) kestävän kasvun alueellisen hankkeen tavoitteena on vahvistaa ennaltaehkäisyä, digitalisaatiota ja palveluiden monimuotoisuutta, tiedolla johtamista sekä turvata henkilöstön saatavuutta. Ohjelmalle on myönnetty valtionavustusta vuosille 2022-2025.

EU-rahoituksen saajilla on yleinen velvollisuus ilmoittaa rahoituksen alkuperä ja varmistaa EU:lta saadun rahoituksen näkyvyys.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU